

МОНІТОРИНГ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ **(листопад 2023 р.)**

В. Колосова, центр зовнішньополітичних досліджень НІСД

Світовий банк

Україна й Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) 7 листопада 2023 р. підписали грантову та кредитну угоди в рамках проекту Світового банку «Екстрений проєкт надання інклюзивної підтримки для відновлення сільського господарства України» (*ARISE*)¹.

Фінансування проєкту складається із позики Світового банку в розмірі 230 млн дол. США із Цільового фонду з надання Україні необхідної кредитної підтримки (*ADVANCE Ukraine*), за підтримки уряду Японії, та гранту в розмірі 320 млн дол. США від Цільового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (*URTF*).

Мета проєкту – підтримати доступ сільгоспвиробників до фінансування через пільгове кредитування та гранти. Із загального обсягу коштів 500 млн дол. США протягом 2023–2024 рр. будуть спрямовані на фінансування першочергово аграрних підприємств у рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %». Залучені кошти дозволять зменшити вартість запозичень для аграріїв. Цей компонент проєкту впроваджуватиметься Фондом розвитку підприємництва (ФРП). Сільгоспвиробники також матимуть можливість отримати гранти, на які передбачено близько 50 млн дол. США в рамках *ARISE*.

Європейський банк реконструкції та розвитку

Рада директорів Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) 15 листопада 2023 р. рекомендувала керуючим Банку затвердити оплачене збільшення капіталу на 4 млрд євро «з метою забезпечення значного та стабільного обсягу інвестицій в Україні зараз і в майбутньому»².

Погодження цього рішення Радою директорів є першим кроком у формальній процедурі збільшення акціонерного капіталу ЄБРР, який нині

¹ Див.: URL:

https://mof.gov.ua/uk/news/ukraine_will_receive_usd_550_million_under_the_world_bank_project_for_agricultural_recovery-4282

² Див.: URL: <https://www.ebrd.com/news/2023/ebrd-board-of-directors-recommends-4-billion-capital-increase-to-banks-governors.html>

становить 30 млрд євро. Керуючі приймуть остаточне рішення щодо пропонуваного збільшення капіталу до кінця 2023 р. Рішення відповідає розумінню керуючих, що підтримка України після повномасштабного вторгнення Росії має бути найвищим пріоритетом для Банку зараз і в майбутньому, але при цьому ЄБРР також повинен мати можливість продовжувати працювати над реалізацією своїх стратегічних пріоритетів в інших країнах операцій. Якщо керуючі ухвалять цю пропозицію, станеться третє збільшення капіталу в історії ЄБРР – попередні два відбулися 1996-го та 2010-го. Передбачається, що рішення про збільшення капіталу набере чинності наприкінці 2024 р., а перші платежі почнуть надходити в 2025 р.

Додатковий капітал дозволить ЄБРР продовжувати інвестиції в Україні під час війни на рівні 1,5 млрд євро на рік, а в майбутньому – збільшити річний обсяг інвестицій у країні до 3 млрд євро. Цей обсяг буде вдвічі більшим, ніж під час війни, і втричі більшим, ніж у середньому до війни. Завдяки надходженню додаткового капіталу також зникне потреба в систематичному розподілі ризиків з акціонерами та донорами через гарантії та гранти.

Збільшення капіталу зміцнить баланс ЄБРР і забезпечить спроможність Банку здійснювати збільшений обсяг інвестицій в Україні, а також продовжувати повноцінну підтримку інших країн операцій у подоланні викликів, пов'язаних з процесом переходу. За останні 30 років Банк інвестував понад 18 млрд євро у більш ніж 500 проєктів в Україні та є найбільшим інституційним інвестором у країні.

НЕК «Укренерго» планує до кінця 2023 р. підписати угоду про залучення до 200 млн євро фінансування від ЄБРР³. За повідомленням голови правління компанії Володимира Кудрицького, планується залучення від 150 до 200 млн євро кредиту з грантовим компонентом.

Європейський інвестиційний банк

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) та Київська міська рада 16 листопада 2023 р. під час Київського інвестиційного форуму 2023 підписали нову угоду про співпрацю. У межах цієї угоди місто Київ отримає стратегічні консультаційні послуги, щоб трансформувати систему міського електротранспорту⁴. Нове партнерство підтримуватиметься грантом технічної допомоги в розмірі 480 тис. євро з Трестового фонду Східного партнерства з технічної допомоги (EPTATF), яким керує ЄІБ.

Відповідно до угоди ЄІБ надасть консультаційні послуги, щоби підтримати місто Київ в ефективному управлінні та моніторингу проєкту міського електротранспорту вартістю 100 млн євро, який було підписано в грудні 2021 р. Ці послуги також передбачають рекомендації щодо ефективних процесів закупівель,

³ Див.: URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/17/706737/>

⁴ Див.: URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eib-global-підтримує-зусилля-києва-з-модернізації-міського-транспорту_uk?s=232

які відповідають стандартам ЄБ. Розпочатий 2023 р. в умовах війни проєкт передбачає оновлення тролейбусного парку міста та рухомого складу метрополітену. Ключовим елементом цієї угоди є підтримка з боку ЄБ проведення техніко-економічного обґрунтування запланованої модернізації рухомого складу Київського метрополітену, яка, за попередніми оцінками, потребуватиме інвестицій у розмірі 450 млн євро.

Також ЄБ виділив АТ «Державний експортно-імпортний банк України» (Укрексімбанк) 20 млн євро⁵. Це фінансування в національній валюті буде спрямоване на підтримку українських малих та середніх підприємств (МСП), воно є останнім траншем з кредитної лінії Укрексімбанку на суму 300 млн євро. Кошти будуть виділені за допомогою паралельного крос-валютного свопу в українській гривні й через Укрексімбанк стануть доступними МСП для посилення їхньої стійкості в умовах воєнного часу. Європейський Союз підтримав цю транзакцію грантом у розмірі 2 млн євро, який допоможе покращити умови фінансування для малих та середніх підприємств.

Європейський Союз

Європейська комісія 14 листопада 2023 р. виділила 110 млн євро гуманітарної допомоги, з яких 100 млн євро підуть на діяльність в Україні, а 10 млн євро – на підтримку українських біженців і громад, що їх приймають у Молдові. Цей новий фінансовий ресурс допоможе гуманітарним партнерам Європейського Союзу надавати необхідні послуги, зокрема грошову допомогу, продукти харчування, воду, прихисток, медичне обслуговування, психосоціальну підтримку та захист. Загальна сума гуманітарної допомоги ЄС у відповідь на російську війну в Україні, ураховуючи цей обсяг фінансування, становить 843 млн євро⁶.

Через Механізм цивільного захисту Європейського союзу в Україну було відправлено понад 5 тис. електрогенераторів. Крім того, Євросоюз забезпечує координацію під час збирання пожертв від приватного сектору для постачання в Україну важливого енергетичного обладнання.

Міністерство фінансів України 22 листопада 2023 р. залучило десятий транш масштабної макрофінансової допомоги від ЄС (МФД+) на 2023 р. у розмірі 1,5 млрд євро⁷. У 2023 р. до держбюджету України надійшло вже 16,5 млрд євро пільгових позикових коштів МФД+. Передбачається, що загальний обсяг фінансування в рамках програми становитиме 18 млрд євро. Очікується, що останній транш макрофінансової допомоги на 2023 р. Україна отримає до кінця

⁵ Див.: URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/20-млн-євро-від-eib-global-i-за-підтримки-гранту-єс-допоможуть-українським-мсп-що-постраждали-від_uk?s=232

⁶ Див.: URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/україна-та-молдова-єс-додатково-надає-€110-млн-гуманітарної-допомоги-для-підтримки-постраждалих-від_uk?s=232

⁷ Див.: URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraine_received_the_tenth_tranche_of_large-scale_macro-financial_assistance_from_the_eu_in_the_amount_of_eur_15_billion-4311

грудня того ж таки року за умови виконання нею погоджених сторонами умов структурної політики.

Фінансування в рамках МФД+ надається на пільгових умовах: термін погашення кредиту становить 35 років, відсотки та платежі за обслуговування боргу замість України компенсуватимуть країни ЄС.

Європейський Союз є одним із ключових донорів фінансової допомоги для України. Від початку повномасштабної війни загальний обсяг бюджетної підтримки сягнув 23,7 млрд євро.

Банк розвитку Ради Європи

Банк розвитку Ради Європи (БРРЕ) – це багатосторонній банк розвитку, унікальна місія якого полягає у сприянні соціальній згуртованості в 43 країнах-членах у всій Європі. БРРЕ інвестує в соціальні сектори, включно освіту, охорону здоров'я та доступне житло, приділяючи особливу увагу потребам уразливих верств населення. Серед позичальників – уряди, місцеві й регіональні органи влади, державні та приватні банки, неприбуткові організації та ін. Набуття Україною членства в БРРЕ відбулося менш ніж через рік після того, як країна офіційно подала заявку на членство в червні 2022 р. У червні 2023 р. Україна завершила процес вступу та стала 43-ю країною – членом Банку розвитку Ради Європи.

Банк розвитку Ради Європи ухвалив перший спільний проєкт України та БРРЕ щодо пільгового кредитного фінансування у сфері охорони здоров'я в рамках Механізму фінансування державного сектору (*Public Sector Financing Facility, PFF*) обсягом 100 млн євро⁸.

Пільгове фінансування проєкту буде спрямовано на реалізацію комплексу невідкладних заходів задля відновлення стабільної роботи системи охорони здоров'я, допоможе відновити й модернізувати на деокупованих територіях України мережу медичних закладів, що були зруйновані або пошкоджені внаслідок бойових дій. Програма є частиною проєкту Світового банку «Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя» (*Heal Ukraine*) на суму 500 млн дол. США та реалізовуватиметься на умовах «спільного фінансування» із БРРЕ.

Кредитна установа для відбудови (KfW)

Кредитна установа для відбудови (*KfW*) – державний банк уряду ФРН, що є лідером серед банків Німеччини у сприянні економічному розвитку Німеччини, Європи та світу.

За дорученням німецького Федерального міністерства економічного розвитку та співробітництва (*BMZ*) 22 листопада 2023 р. *KfW* уклав із Фондом

⁸ Див.: URL: https://mof.gov.ua/uk/news/the_council_of_europe_development_bank_approves_the_first_joint_healthcare_project_with_ukraine_worth_eur_100_million-4304

розвитку підприємництва (ФРП) угоду про грант у сумі до 1 млн євро з метою фінансування комплексної реформи ФРП⁹.

Угодою про грант забезпечується фінансування залучення міжнародної консалтингової компанії, яка надаватиме ФРП підтримку в удосконаленні корпоративного управління, визначенні мандата, а також розвитку інституційної спроможності. Одним із яскравих прикладів партнерської співпраці є Державна програма «Доступні кредити 5-7-9 %», яку підтримує *KfW* і яка забезпечує близько 90 % кредитування бізнесу від початку повномасштабної війни РФ проти України. Реалізація нового спільного проєкту дозволить удосконалити діяльність Фонду, наблизити її до найвищих світових стандартів і досягти кращих результатів у сфері розвитку підприємництва в Україні.

Міністр фінансів України Сергій Марченко 30 листопада 2023 р. підписав Угоду про грант між Україною та Кредитною установою для відбудови (*KfW*) на суму 50 млн євро щодо рефінансування програми «Доступні кредити 5-7-9 %»¹⁰. Кошти дадуть змогу відшкодувати витрати на компенсацію процентної ставки за кредитами для малого та середнього бізнесу України. ФРП є ключовою інституцією з доступного фінансування для українського бізнесу, спрямованого на відновлення й розвиток підприємництва в умовах воєнного стану. Минулого року *KfW* надав 150 млн євро для Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %», тепер підтримка розширюється на додаткові 50 млн євро.

Уряд Німеччини виділив НЕК «Укренерго» 24 млн євро кредиту та надав іще 500 тис. євро гранту. Кошти надійдуть через *KfW*. Вони будуть спрямовані на посилення стійкості української енергосистеми¹¹, допоможуть посилити технічні зв'язки з енергосистемою континентальної Європи, відновити високовольтні об'єкти в західному регіоні та побудувати їхній захист. Завдяки співпраці з *KfW* Укренерго вже залучило понад 220 млн євро від уряду ФРН для відновлення підстанцій та підтримки ліквідності. Крім того, німецькі оператори системи передачі *Amprion*, *TenneT*, *TrasnetBW* та *50 Herz* надали більше ніж сто одиниць обладнання, необхідного для ремонту магістральних електромереж та підстанцій НЕК «Укренерго».

ЮНІСЕФ

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) у 2024 р. планує виділити для України 450 млн дол. США, які спрямують на підтримку прифронтових регіонів країни. На Харківщині ЮНІСЕФ допомагає реалізувати проєкти зі створення центрів життєстійкості у шести громадах – Чугуївській, Балаклійській, Пісочинській, Кегичівській, Красноградській та Валківській.

⁹ Див.: URL: <http://surl.li/nlawk>

¹⁰ Див.: URL: <http://surl.li/ntedu>

¹¹ Див.: URL: <https://www.facebook.com/vladimir.kudrytskyi/posts/7323406791025622>

У листопаді ЮНІСЕФ у співпраці з Міністерством освіти і науки України надав майже 29 тис. ноутбуків для школярів середнього та старшого віку з десяти областей України.

США

Сполучені Штати Америки планують виділити близько 500 млн дол. США на посилення стійкості української енергосистеми¹². Сполучені Штати вже надали Україні понад 520 млн дол. США допомоги на енергетичний сектор. Наступні 500 млн дол. США будуть спрямовані на задоволення термінових потреб, зокрема пошук нових трансформаторів і потужностей для відновлення енергетичної інфраструктури. Крім того, США працюють з українським урядом над розбудовою децентралізованої енергетичної системи, яка повністю інтегрована з Європою.

Міністерство оборони США, як повідомили в Пентагоні¹³, 20 листопада 2023 р. оголосило про додаткову допомогу Україні у сфері безпеки та оборони. Пакет містить додаткові можливості щодо протиповітряної оборони, постачання артилерійських боєприпасів, протитанкових засобів та іншого обладнання. Зокрема, це зенітні ракети *Stinger*; система *HIMARS* та додаткові боєприпаси; артилерійські боєприпаси калібру 155 мм і 105 мм; ракети *TOW*; протитанкові комплекси *Javelin* та *AT-4*; понад 3 млн набоїв до стрілецької зброї; підривні боєприпаси для розчищення перешкод; зимове спорядження; запасні частини, технічне обслуговування та інше допоміжне обладнання.

Велика Британія

До державного бюджету України надійшло близько 400 млн дол. США під гарантію Великої Британії через Трастовий фонд Світового банку¹⁴. Залучені кошти є частиною п'ятого додаткового фінансування проєкту «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (*PEACE in Ukraine*).

Фінансування буде спрямовано на часткову компенсацію видатків державного бюджету України, здійснених для відшкодування пенсійних виплат та оплати праці медпрацівників за програмою медичних гарантій. Кредит надається на пільгових умовах: строк погашення – 19 років із п'ятирічним пільговим періодом.

Загальний обсяг фінансової допомоги Великої Британії від лютого 2022 р. становить 2 млрд дол. США.

¹² Див.: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3787901-ssa-gotovi-nadati-ukraini-do-500-miljoniv-na-zmicnenna-energosisistemi.html>

¹³ Див.: URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-pentagon-ssha-paket-dopomohy-100-mln-dolariv/32692668.html>

¹⁴ Див.: URL: <http://surl.li/nlssn>

Канада

Канада протягом трьох років виділить Україні 1,3 млрд канадських доларів (понад 947 млн дол. США) на військову допомогу¹⁵. Протягом 2023–2024 рр. Україна отримає від Канади 816 млн канадських доларів. У 2024–2025 рр. українська армія отримає допомогу на 318 млн канадських доларів, а в період із 2025 до 2026 рр. – 197 млн канадських доларів.

Канада надасть Україні новий пакет військової допомоги¹⁶. Про це повідомив прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо 24 листопада 2023 р. на спільній пресконференції з президентом Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн та головою Європейської Ради Шарлем Мішелем. У пакет увійшли 11 тис. штурмових гвинтівок та понад 9 млн набоїв, вироблених канадською компанією «Colt Canada».

Німеччина

Міністерство цифрової трансформації України спільно з урядом ФРН розпочинає гранти для українських телеком-компаній з метою відновлення інтернет-інфраструктури на деокупованих територіях, загальний бюджет – до 700 тис. євро¹⁷. Допомогу до 10 тис. євро отримають 70 телеком-компаній, які працюють у Київській (крім м. Києва), Чернігівській, Сумській, Харківській, Донецькій, Херсонській, Запорізькій, Миколаївській та Луганській областях. Кошти можна буде витратити на обладнання та матеріали, оплату рахунків за електроенергію, орендну плату, необхідні для утримання мереж виплати, зарплати працівників.

Німеччина оновила список переданої Україні військової допомоги¹⁸. Так, німецький уряд передав Україні: 10 танків *Leopard 1A5* (загальна кількість переданих машин тепер становить 30 од.); 14 гусеничних всюдиходів *Bandvagn 206*; одну установку розмінування *Wisent 1* на базі танка *Leopard 1* (усього 11 од.); 4 тягачі *HX81* та 4 напівпричепа до них (усього 75 та 71 од.); 16 вантажівок *Mercedes-Benz Zetros* (усього 216 од.); 5 санітарних всюдиходів *All Terrain Tracked Carrier Warthog*; 3 автомобілі для патрулювання кордону; 13 вантажівок *MAN TGS* (усього 25 од.); 3 машини без категорії (усього 300 од.); 10 БПЛА *Vector* (усього 142 од.); 14 радарів наземного спостереження *GO12* (усього 46 од.); 1020 од. 155-мм артилерійських боєприпасів; 10 тис. балістичних окулярів; 1,4 млн набоїв для стрілецької зброї.

Крім того, 13 листопада 2023 р. в Німеччині анонсували постачання Україні ще двох ЗПК *IRIS-T* до кінця року.

ФРН наступного року подвоїть військову допомогу Україні. За інформацією Міноборони Німеччини, було схвалено рішення про виділення додаткових 4 млрд

¹⁵ Див.: URL: <https://zakordon.rayon.in.ua/news/653384-kanada-vidilit-dlya-ukrainskoi-armii-mayzhe-odin-milyard-dolariv> ; <https://budget.canada.ca/fes-eea/2023/report-rapport/FES-EEA-2023-en.pdf>

¹⁶ Див.: URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-kanada-tryudo-dopomoha-ukrayina-viyna/32698699.html>

¹⁷ Див.: URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/7/706315/>

¹⁸ Див.: URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-en/news/military-support-ukraine-2054992>

євро, що означатиме більше зброї та боєприпасів в оборонній війні проти Росії¹⁹. Сума допомоги становитиме 8 млрд євро.

ФРН надасть Україні пакет військової допомоги на загальну суму 1,3 млрд євро²⁰. Про це 21 листопада 2023 р. під час візиту до України повідомив міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус. Новий пакет допомоги від Німеччини включає чотири ракетні системи *IRIS-T*, артилерійські снаряди калібру 155 мм та інше озброєння.

Уряд Німеччини 22 листопада 2023 р. повідомив про передачу Україні нового пакета допомоги²¹, до якого увійшли: 20 БМП *Marder 1A3*; одна машина розмінування *Wisent*; два танкових тягачі *HX81* і два напівпричепи до них; п'ять медичних всюдиходів; дві броньовані машини швидкої допомоги; дев'ять машин прикордонної охорони; 2380 од. снарядів калібру 155 мм; 2428 од. криптофонів (телефони із шифруванням).

На засіданні уряду 24 листопада 2023 р. прем'єр-міністр України Денис Шмигаль повідомив, що Німеччина надасть Україні майже 2 млрд гривень (50 млн євро) для підтримки економіки²². Ці кошти допоможуть урядові продовжувати фінансувати програму пільгового кредитування «Доступні кредити 5-7-9 %».

Швейцарія

Швейцарія надасть додатковий пакет допомоги в сумі 100 млн швейцарських франків (113 млн дол. США), а також постачить іще десять машин швидкої допомоги та шість пожежних машин для заміни пошкоджених²³.

Крім того, Швейцарія виділить 3 млн франків (понад 3 млн євро) Всесвітній продовольчій програмі, яка реалізує ініціативу «Зерно з України»²⁴.

Нідерланди

Уряд Нідерландів виділив додаткові 2 млрд євро на військову допомогу Україні в 2024 р.²⁵. Ці кошти є частиною ширшого пакета допомоги, який Нідерланди нададуть Україні наступного року, що включає початкові 102 млн євро на реконструкцію та гуманітарну допомогу, які будуть збільшені протягом року за потреби.

¹⁹ Див.: URL: <https://www.bild.de/politik/ausland/politik/vier-milliarden-mehr-ampel-verdoppelt-militaerhilfe-fuer-die-ukraine-86060636.bild.html>

²⁰ Див.: URL: <http://surl.li/oagyd>

²¹ Див.: URL: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/schwerpunkte/krieg-in-der-ukraine/lieferungen-ukraine-2054514>

²² Див.: URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-zaluchyt-vid-nimechchyny-2-mlrd-hrn-dlia-pidtrymky-ekonomiky-premier-ministr>

²³ Див.: URL: <https://www.holosameryky.com/a/dopomoha-shvejcarii/7370060.html>

²⁴ Див.: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3792031-svejcaria-vidilit-ponad-3-miljoni-na-iniciativu-zerno-z-ukraini.html>

²⁵ Див.: URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/11/17/7173783/> ; <http://surl.li/oagxb>

Словаччина

Новий уряд Словаччини більше не надаватиме військової допомоги Україні на рівні держави, проте поважатиме контракти на постачання приватними словацькими фірмами озброєнь Збройним Силам України, заявив міністр закордонних справ Юрай Бланар після засідання Ради ЄС у Брюсселі²⁶. Уряд Словаччини надаватиме українцям гуманітарну допомогу та допомагатиме з розмінуванням. Словацька Республіка продовжить фінансувати виробництво двох машин для розмінування *Bozena IV*, які на початку наступного року мають запрацювати в Херсонській області.

Швеція

Швеція передала Україні вісім самохідних артилерійських установок *Archer*²⁷. Про це заявив міністр оборони Швеції Пол Йонсон.

Також уряд Швеції виділить 100 млн шведських крон (8,7 млн євро) на ініціативу «Зерно з України» через Всесвітню продовольчу програму. Це допоможе вивезти більше зерна з України²⁸.

Данія

Данія перерахує до Фонду підтримки енергетики України грантовий внесок на загальну суму 7 млн євро, який буде спрямовано на закупівлю обладнання для відновлення енергетичної інфраструктури, що постраждала від російських атак²⁹.

Перший транш у розмірі 4 млн євро буде надано найближчим часом, іще 3 млн євро надійдуть пізніше. Данія стала першим спонсором Фонду, зробивши грантовий внесок на суму близько 536 тис. євро, який було спрямовано на закупівлю енергетичного обладнання для десятиох українських енергетичних компаній.

За даними Міністерства енергетики України, на початок листопада загальний обсяг зобов'язань донорів щодо грантових внесків до Фонду підтримки енергетики України перевищував 322 млн євро, з яких на рахунок Фонду фактично перераховано 192 млн євро від 15 донорів державного та приватного секторів із різних держав, решта суми – анонсовані внески, що мають надійти на рахунок Фонду найближчим часом³⁰.

²⁶ Див.: URL: <http://surl.li/oagwk>

²⁷ Див.: URL: <https://www.euointegration.com.ua/news/2023/11/4/7172829/>

²⁸ Див.: URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/26/707008/>

²⁹ Див.: URL: <https://www.mev.gov.ua/novyna/fond-pidtrymky-enerhetyky-ukrayiny-daniya-zrobyt-vnesok-u-7-milyoniv-yevro>

³⁰ Див.: URL: <https://www.mev.gov.ua/novyna/fond-pidtrymky-enerhetyky-ukrayiny-vnesky-vid-donoriv-syahnuly-ponad-322-milyony-yevro>

Міністерство оборони Данії оголосило про збільшення військової допомоги для України на 380 млн дол. США. Це додаткова допомога до 800 млн дол. США, які Данія раніше пообіцяла витратити для підтримки українців³¹.

Фінляндія

Фінляндія передала Україні двадцятий пакет військової допомоги вартістю 100 млн євро³². Президент Фінляндії Саулі Ніністо ухвалив це рішення за поданням уряду 17 листопада 2023 р.

Загальна сума переданої Україні допомоги становить 1,5 млрд євро.

Литва

Уряд Литви схвалив рішення про виділення Україні 2 млн євро на подолання соціальних наслідків війни³³. Країна виділяє 1 млн євро у фонд ЄБРР та 1 млн євро – для Фонду солідарності з Україною Банку розвитку Ради Європи. Обидва фонди підтримують інклюзивні та соціальні проєкти. Очікується, що Литва перерахує кошти в обидва фонди до кінця 2023 р.

Програма ЄБРР в Україні, спрямована на створення бізнес-середовища та розвиток людського капіталу, сприяє працевлаштуванню ветеранів війни, людей з інвалідністю та інших жертв російської війни в Україні. Програма також надає психологічну підтримку цим особам.

Метою Фонду солідарності з Україною БРРЄ є підтримка внутрішньо переміщених осіб в Україні та сприяння відновленню країни. Кошти Фонду будуть спрямовані на вирішення широкого спектра соціальних потреб, що виникли внаслідок війни.

Литва передала Україні дві пускові установки до зенітно-ракетних комплексів *NASAMS* разом із необхідним обладнанням³⁴. Перед передачею пускових установок українські бійці пройшли комплексну підготовку в Норвегії, зокрема курси водіїв та ремонтників. Також Литва передала транспортні засоби високої мобільності, життєво важливі для екіпажів *NASAMS*. Значний внесок у цей пакет підтримки Литви зробило Міністерство оборони Норвегії, яке додатково передало Україні допоміжне обладнання для систем запуску ракет *NASAMS* і центрів управління вогнем.

Збройні сили Литви постачили в Україну стаціонарні дизель-генератори потужністю 160 кВт³⁵, призначені для вироблення електроенергії та забезпечення нею об'єктів у місцях, де відсутні або перервані лінії електропередачі. Генератори оснащені обладнанням, яке автоматично вмикає двигун генератора в разі

³¹ Див.: URL: <https://tsn.ua/zbroya/daniya-znachno-zbilshit-viyskovu-dopomogu-dlya-ukrayini-2457739.html>

³² Див.: URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/11/17/7173780/>

³³ Див.: URL: <https://finmin.lrv.lt/lt/naujienos/lietuva-skiria-2-milijonus-euru-ukrainai-socialiniu-karo-padariniu-sprendimui>

³⁴ Див.: URL: <https://kam.lt/lietuva-perdave-ukrainai-nasams-raketu-paleidimo-sistemas-ir-reikalinga-iranga/>

³⁵ Див.: URL: <http://surl.li/oagvq>

припинення подачі електроенергії від стаціонарної електромережі та вимикає його в разі відновлення подачі.

Депутати Сейму Литовської Республіки одноголосно проголосували за поправку до Закону про співробітництво та гуманітарну допомогу, відповідно до якої кошти, отримані від штрафів і конфіскованого майна, у разі недотримання міжнародних або національних санкцій будуть перераховуватися до Фонду розвитку співробітництва³⁶. У поправці також зазначено, що ці кошти будуть спрямовані на підтримку, пов'язану виключно з відбудовою та відновленням України внаслідок російської агресії. Ця поправка діятиме протягом десяти років – до січня 2034 р.

До України прибув новий пакет литовської військової допомоги, який містить 3 млн набоїв калібру 7,62×51 мм, системи дистанційного підриву та зимове спорядження³⁷.

Литва виділить іще 2 млн євро на глобальну гуманітарну ініціативу Президента України Володимира Зеленського «Зерно з України» (*Grain from Ukraine*)³⁸.

Латвія

Кабінет міністрів Латвії ухвалив рішення про виділення з державного бюджету 50 тис. євро на внесок у програму гуманітарної допомоги «Зерно з України»³⁹. Це вже другий фінансовий внесок Латвії в цю програму, перший у розмірі 50 тис. євро було надано 2022 р.

Японія

Японія планує надати 160 млн євро для підтримки проектів економічного відновлення України⁴⁰. Проекти обговорювалися під час зустрічі прем'єр-міністра України Дениса Шмигала з Державним міністром закордонних справ Японії Кійото Цуджі, Державним міністром економіки, торгівлі та промисловості Кадзучіка Івата й представниками японського бізнесу.

Японія підтримує Україну фінансовими коштами та приймає біженців від початку російського широкомасштабного воєнного вторгнення в лютому 2022 р., також сприяє підтримці України на рівні «Великої сімки», у якій здійснює головування протягом 2023 р.

³⁶ Див.: URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/20/706769/>

³⁷ Див.: URL: <https://www.euointegration.com.ua/news/2023/11/22/7174085/>

³⁸ Див.: URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/litva-vidilit-2-mln-evro-initsiativu-grain-1700930691.html>

³⁹ Див.: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3786727-latvia-vidilae-50-tisac-na-vnesok-programu-zerno-z-ukraini.html>

⁴⁰ Див.: URL: <http://surl.li/oaguw> ; <https://www.rbc.ua/rus/news/poniya-nadast-ukrayini-dopomogu-vidnovlennya-1700472967.html>